

Getto we Włodawie – zapomniana karta historii to projekt upamiętniający historię z okresu II wojny światowej w czasie okupacji hitlerowskiej we Włodawie.

Getto powstało w styczniu 1940 roku. Było ono zlokalizowane w rejonie ulic: Wyrkowskiej (obecnej ul. Tysiąclecia Państwa Polskiego), Okunińskiej i Kotlarskiej. Teren getta był ogrodzony drutem kolczastym i wysokim płotem. Uwięziono w nim ok. 9 tys. osób - miejscowych Żydów oraz przesiedleńców z Kalisza, Mielca i Wiednia. Ludność z getta pracowała w lokalnych obozach pracy, min. zajmowała się osuszaniem bagien czy Wielkiego Stawu Włodawskiego. Część z nich pracowała przy budowie nazistowskiego obozu śmierci w Sobiborze. Była to ciężka i wielogodzinna praca, za którą nie otrzymywano żadnego wynagrodzenia.

Łącznie getto zajmowało powierzchnię 500 metrów kwadratowych i posiadało niewielką liczbę budynków mieszkalnych. Stwarzało to bardzo trudne warunki bytowe.

Głównym problemem, jaki dotyczył jego mieszkańców, był narastający głód. Większość Żydów nie miała środków na zdobywanie pożywienia. Przydziały żywności wydawane przez Judenrat stale się zmniejszały. Przydział chleba wynosił 100 gramów na osobę. Zakup produktów żywnościowych w polskich sklepach był zakazany. Jedynym sklepem, w którym mogli się zaopatrywać był utworzony specjalnie dla nich sklep zwany „kooperatywą”, prowadzony przez Nechamę Lustigman oraz Elę Rychtman.

W gettcie szerzyły się również choroby i nędza. W 1941 r. wybuchła epidemia tyfusu, przywleczonego od robotników pracujących w odległych obozach w Krychowie, Osowie, Sawinie.

Kres włodawskiego getta nastąpił w pierwszych dniach 1943 roku, kiedy to wywieziono ostatnich Żydów do obozu zagłady w Sobiborze. Wtedy miasto zostało uznane za *Judenrein*, czyli wolne od Żydów.

Przed zgotowaną przez Niemców zagładą zdołali się uchronić nieliczni. Większość Żydów z Włodawy ukrywała się w lasach, niektórzy trafiali do partyzantki. II wojna światowa zmieniła skład narodowościowo – wyznaniowy Włodawy na zawsze. Po wojnie grupa ocalałych Żydów ciągle zmniejszała się. Już w 1946 roku było ich 40, w 1947 roku 5 osób, a w grudniu 1948 roku 3 osoby.

Projekt ma na celu przybliżyć historię tego miejsca, pomóc w poznaniu naszej wspólnej przeszłości oraz upamiętnić zgładzonych Żydów włodawskich.